Dr. Otto Dietrich

Kansallissosialismin filosofiset perusteet

Kutsu saksalaisen hengen aseisiin.

Kansallissosialismin filosofiset perusteet

Kutsu saksalaisen hengen aseisiin

Dr. Otto Dietrich
N.S.D.A.P:n Valtakunnan lehdistöpäällikkö

Jälkisanat
Alfred-Ingemar Berndt

"NSDAP:n taholta ei ole esitetty vastalauseita tämän kirjoituksen julkaisua vastaan."
Berliini, 27. marraskuuta 1934

Alkuperäinen teos *Die Philosophischen Grundlagen Des Nationalsozialismus* on julkaistu vuonna 1934.

Suomennettu 2026

Kansallissosialismin filosofiset perusteet

Me Saksassa tiedämme, mitä kansallissosialismi on – koska elämme sitä! On oikeutetusti sanottu, että kansallissosialismin työ ei ole mikään abstrakti maailmankatsomuksellinen rakennelma, vaan verisiteistä ja kansan yhteisöstä kasvanut kokemussisältö, joka vastaa omaa sisintä olemustamme. Me saksalaiset, ja ennen kaikkea ne, jotka eivät ole itse suoraan versoneet kansallissosialistisen ajattelutavan piiristä, ymmärrämme kansallissosialismin kokemalla sen päivittäin kaikissa sen ilmenemismuodoissa ja vaikutuksissa kansallissosialistisen kansanyhteisön sisällä. Myös rajojemme ulkopuolella asuvat saksalaiset voivat tuntea kansallissosialismin sisäisen verisiteensä kautta meihin. Mutta jos pidämme tärkeänä tehdä kansallissosialismi ymmärrettäväksi muille kansakunnille, jotka elävät erilaisessa tunteiden ja ajatusten maailmassa, ja herättää heissä ymmärrystä sitä kohtaan, meidän on välitettävä heille ajatusmaailmamme muodossa, jonka he ymmärtävät. Meidän on ilmaistava kansallissosialismin aatteet ja henkiset elämänlait kielellä, joka mahdollistaa uuden ja vanhan, sisäisen maailman ja ympäristön yhteyden.

Tämä tieteellinen tehtäväkenttä on tärkeä, se on kiireellinen. Sillä sellaisen ajatuksellisesti selkeästi rajatun muodon puuttuminen, sanoisin, kansallissosialismin kansainvälisesti ymmärrettävän henkisen kielen puute ei ole ainoastaan monien virheiden ja väärinkäsitysten lähde, vaan se riistää myös meiltä itseltämme mahdollisuuden vastustaa pahantahtoisia vihamielisyyksiä ja herjauksia henkisten aseiden avulla. Tämä ei koske vain ulkomaita, vaan myös osaa omasta henkisestä ja tieteellisestä maailmastamme. Tästä tunteesta johtuen Alfred Rosenberg, puolueen maailmankatsomuksellisen koulutuksen valvonnasta vastaava, vaati äskettäin voimakkaampaa henkistä vahvistamista maailmankatsomuksellemme. ”Vallan saavuttamisen jälkeen”, hän esitti, ”kansallissosialistisen liikkeen on nyt kiinnitettävä enemmän kuin koskaan huomiota maailmankatsomuksen henkiseen vahvistamiseen, jotta ajattelun ja toiminnan yhtenäisyys ei näyttäisi varmistuneen vain tänään, vaan myös kaikille tuleville sukupolville.”

Me kansallissosialistit olemme tähän asti olleet niin kiireisiä sisäisissä asioissa, ettemme ole voineet omistautua maailmankatsomuksemme tieteelliselle kehittämiselle. Toisin kuin muut, olemme noudattaneet periaatetta, jonka mukaan meidän on ensin muokattava käytännön elämä maailmankatsomuksemme mukaiseksi ja osoitettava sen käyttökelpoisuus, ennen kuin voimme viimeistellä sen muotoilun tieteen alalla. Mutta nyt on tullut aika ilmentää uuden Saksan henki, joka toteutuu kansalaisten tunteissa ja tahdossa, myös vakiintuneena oppina. Filosofinen perusta näyttää minusta olevan yksi tärkeimmistä ja välttämättömimmistä edellytyksistä tähän. Ja tämän tehtävän palvelemiseksi haluan antaa

oman panokseni. En filosofina, vaan kansallissosialistina, jolle filosofian ala ei ole vieras. Haluan lisätä, että tarkoitukseni ei ole esittää väitteitä, jotka halutaan pitää totena vain siksi, että niille ei löydy vastaväitteitä. Päinvastoin, pidän erityisen tärkeänä pysyä yksinomaan tieteellisen päättelyn puitteissa. Siksi minun on ensin hieman laajennettava näkökulmaani.

Jos filosofian pyrkimyksenä on kerätä kaikki maailman tapahtumien sisällöt yhteen ainoaan pisteeseen, joka riittää selitysarvoksi juuri tämän maailman tapahtumien koko moninaisuudelle, silloin sen tielle asettuu hengen ja aineen – tai miksi sitä muuten kutsuttakoon – perustavanlaatuinen dualismi. Filosofian historiaa hallitsevat ne periaatteelliset ratkaisuyritykset, joilla pyritään sisällyttämään toinen näistä vastakohdista toiseen tai palauttamaan toinen toisen pohjalta, jotta näin voitaisiin saavuttaa maailmankaikkeuden ykseys.

Kun jätetään aluksi huomiotta uskonnonfilosofia ja sen metafyysinen asenne, niin suuret filosofiset järjestelmät ennen Kantia voidaan muodollisesti luokitella näihin kahteen ajattelutapaan. Rationalismi ja sensualismi valitsevat kumpikin yhden inhimillisen tiedonvoiman, järjen ja aistimusten, ja määrittävät niiden pohjalta objektiivisen maailman luonteen.

Vasta Kant voitti tämän filosofisen ajattelun vastakkainasettelun ja yritti ratkaista sen korkeammaksi ykseydeksi. Hänen mielestään maailman tuntemisen ratkaiseva edellytys ei ole pelkästään loogis-käsitteellinen ajattelu tai aistihavainto, vaan koko äly, koko tietoisuus, joka yhdistää nämä kaksi ja muodostaa kokemuksen,

jonka ehdottoman pätevyyden hän tosin edellyttää. Koska ymmärrys on niiden puhtaiden muotojen summa, joissa me ylipäätään pystymme ajattelemaan, se on hänelle ehto sille, mikä aistihavaintojen avulla muuttuu kokemukseksi. Ja koska asiat on ikään kuin ensin murrettava sielun välityksellä, ennen kuin ne muuttuvat ihmiselle tiedoksi, voitaisiin Kantin hengessä sanoa: ”Maailma on minun käsitykseni.” Kuten Kant päätyy tietoteoreettisella tavalla siihen johtopäätökseen, että vain ”tietoisuuden ykseys” mahdollistaa tietämyksen, mutta rajoittaa sen samalla mielikuviksi ja julistaa absoluuttisen, ”asian sinänsä”, mielellemme käsittämättömäksi, niin esimerkiksi Goethe saavuttaa samanlaisen synteesin aivan toisesta, taiteellisemmasta näkökulmasta. ”Jos haluat löytää itsesi äärettömyydestä, sinun on ensin erotettava ja sitten yhdistettävä.” Hän tekee elämän käsitteestä, joka koetaan kokonaisuutena, tuntemuksena, tietämyksen lähteenä. Täten on otettu suunta kohti elämänfilosofiaa, jonka laajemmalla alueella myös Schopenhauer ja Nietzsche loivat kuolemattomat teoksensa. He kuitenkin yhdistävät kaikki, vaikkakin korkeammalla tasolla, sen alkuperäisen ilmiön, jonka käsittämättömyydestä filosofia oli lähtenyt liikkeelle.

Mutta vielä toisesta näkökulmasta katsottuna voidaan tehdä poikkileikkaus filosofisesta ajattelusta. Ihmismieli voi päästä käsiksi ilmiöiden moninaisuuteen ja olemisen äärettömyyteen vain, jos se hajottaa ne muotoon ja sisältöön. Kuten toisaalta ajatus, että kaikessa muuttuvassa on jotain pysyvää, joka saa muodottoman aineen kasvamaan olemisen kokonaisuudeksi, niin myös filosofian historiassa on kaikkialla nähtävissä pyrkimys tehdä sisällöttömästä

muodosta, siitä, mikä muuttuu kaikessa pysyvässä, maailmankaikkeuden korkein periaate. ”Olemisen filosofia” on löytänyt selkeimmän ilmaisunsa Spinozan teoksessa ”Substantia sive deus”. Hegelin ”Idean itseliikkeessä” filosofian kehitys saavutti huipentumansa läheisessä yhteydessä kehitysajatukseen.

Mistä näkökulmasta tahansa tarkastelemme filosofista ajattelua, sen historiasta voimme nähdä, että maailman sisältöjen vastakohtaisuus koskee myös kaikkia filosofisen hengen yrityksiä hallita niitä. Filosofinen pyrkimys lopulliseen tieteelliseen yhtenäisyyteen, positiivisen tiedon käsitteelliseen täydellistymiseen suljetuksi ajatuskuvaksi olemuksesta, on viime kädessä jäänyt tähän päivään asti tyydyttämättä. Vetoaminen todistamattomaan, metafysiikkaan, on aina ollut sen viimeinen sana. Myöskään niin kutsuttu fenomenologinen filosofia ei ole toistaiseksi vakuuttanut meitä päinvastaisesta, koska sillä ei ole mitään positiivisia tuloksia esittää.

Näin ollen tähänastinen filosofian historia itsessään näyttääkin vahvistavan, että lopullinen absoluuttinen totuus on ihanne, jota tieto tavoittelee kaukaisena houkuttelevana valona, tienviittana pimeydestä valoon, joka johtaa ihmiskunnan väsymättömään tieteelliseen edistykseen. Emme suinkaan halua puhua filosofisesta pessimismistä. Sillä näiden filosofisten järjestelmien arvo ja merkitys ihmismielen kehitykselle pysyvät muuttumattomina niiden tietojen ajallisista rajoituksista huolimatta. Kuten elämä itsessään, myös tieteellinen tieto on jatkuvassa liikkeessä. Ja kuten Fichtén sanonta ”Millaisen filosofian valitsee, riippuu siitä, millainen ihminen on”

ovat yhä merkityksellisiä, niin myös tietyn aikakauden filosofinen ajattelu on aina oman ajanhenkensä peilikuva.

Kun etsimme filosofisen ajattelun nykytilaa, tehtävää helpottaa huomattavasti se, että vain muutama viikko sitten maailman filosofit kokoontuivat Prahassa 8. kansainväliseen filosofikongressiin. Tässä kongressissa, johon osallistui yli 600 filosofiaa 21 maasta, paljastui koko maailman edessä mikään muu kuin nykyajan filosofian kriisi, joka on pitkään ollut nykyfilosofisen ajattelun avoin salaisuus. Tämän esityksen tavoitteiden kannalta olisi vain vähäistä arvoa käsitellä yksityiskohtaisesti Prahan kongressin älyllisiä väittelyitä; mutta meillä on vielä tilaisuus käsitellä joitakin näistä ajatuksista myöhemmin. Joka tapauksessa tämän filosofisen keskustelun kokonaistulos ei ole minkäänlaisissa myönteisissä ratkaisuissa, vaan pikemminkin päinvastoin laajojen ja yhtenäisten näkökulmien puuttumisessa. Edes pääaiheen siirtäminen modernin valtiotieteen alueelle kiihkeän keskustelun avulla ongelmasta ”demokratian kriisi” ei onnistunut hälventämään tätä vaikutelmaa, vaan pikemminkin vahvisti sitä. Tulosta kuvaa ehkä parhaiten filosofi Edmund Husserlin kongressille osoittama kirje, jossa hän totesi, että filosofia on nykyään vaarassa kuolla sukupuuttoon. Skeptisyys, epäselvyyden horisontit ja filosofisen tieteenalan erimielisyydet ovat merkkejä tästä. Muutamat jäljellä olevat aidot filosofit ovat yksimielisiä vain vakaumuksistaan. Kysymys olevasta on muotoiltava radikaalisti uudelleen. Vasta silloin filosofia voi jälleen löytää tiensä yhteiseen luomistyöhön.

Näin ollen yksi heidän omista riveistään on tuonut esiin kansainvälisessä filosofien foorumissa sen, mitä aikamme filosofinen

tietoisuus yleisesti ottaen suorastaan vaatii: kysymys olemisesta on muotoiltava radikaalisti uudelleen aikana, jolloin hengen on kohdattava niin perustavanlaatuisen sosiaalisen elämän uudelleenmuotoilu. Elämme tänään kahden aikakauden risteyskohdassa, joiden muutoksen ja siirtymän laukaisivat maailmansota ja sitä seuranneet sosialistiset ja nationalistiset vallankumoukset. Onko yllättävää, eikö ole täysin luonnollista, että tämä siirtymävaihe, jossa vanha romahtaa ja uusi ei ole vielä valmis, ilmenee myös henkisenä uudelleenarviointina, hengen ja filosofisen ajattelun kriisinä, sellaisena kuin sen tänään näemme? Tämä kriisi oikeuttaisi meille skeptisyyden vain, jos tuntisimme olevamme sidottuja menneen rappioon. Se, että vanha kamppailee edelleen uuden kanssa kaikkialla maailmassa, ei vapauta meitä, joissa uusi on jo saanut muotonsa, tarpeesta viedä sitä henkisesti eteenpäin uuden aikakauden lipunkantajina.

Jos pelkistämme henkisen maailmankuvan, sellaisena kuin useimmat menneisyyden filosofit ovat sen nähneet ja tutkineet, yhteiseen lähtökohtaan, yhteiseen nimittäjään, se on ollut individualismi, jolle he lähes kaikki ovat olleet ajattelussaan alisteisia. Ihminen on kaiken mittana. Ihminen on hengen ja aineen, subjektin ja objektin yhtenäisyytenä, kaiken filosofian alku- ja loppupisteenä. Yksilö, yksittäinen ihminen, oli filosofialle kautta aikojen kaiken tiedon viitepiste. Ainoa kiistaton, ’pysyvä napa ilmiöiden paossa’ – sikäli kuin kätevämpi ajattelutapa ei mieluummin liuottanut edes tätä tuskallisen siedettävää maallisen olemassaolon jäännettä yhden periaatteen eetteriin. Individualismi oli, Kantin terminologiaa käyttäen, itse filosofisen ajattelun

kategoria. Mikä voisi olla itsestäänselvempää kuin se, että tänään kokemamme individualismin kriisin täytyy olla myös - individualistisen - filosofian kriisi! Ja aivan kuten elämä itse suuntaa uudelleen yksilön jumaloinnista kohti yhteisöä, niin on tätä odotettava myös henkiseltä elämältä yleensä ja filosofialta erityisesti, jos se aikoo syntyä uudelleen. Tämä ei ole halpa väite, vaan osoitus perustavanlaatuisesta asiayhteydestä.

Individualistinen ajattelu lähtee yksilön tietoisuudesta ainoana annettuna tosiasiana ja asettaa sen suvereenisti vastakkain maailman kanssa. Individualistisen mielen suvereenisuus maailmaa kohtaan tarjoaa filosofialle käytännössä rajattoman leikkikentän metafyysiselle spekulaatiolle. Maailman tuntemiseen filosofian kautta: kiehtovaan ajatukseen, joka on aina houkutellut ja tulee houkuttelemaan parhaita mieliä. Mutta kaikki individualistinen filosofia päättyy – kuten historia osoittaa – todistamattomaan. Se ei pysty käsittämään, mitä elämä kokonaisuudessaan konkreettisesti on, vaan vain siellä, missä individualismi asettaa tiedolle edellytyksiä ja rajoja, se saavuttaa käytännöllisiä, positiivisia oivalluksia. Individualismin mukaan subjektin identiteetti objektin kanssa, sellaisena kuin se ilmenee yksilön itsetietoisuudessa ja itsetuntemuksessa, on viimeinen – selittämätön asia. Tämä tiedostajan ja tiedostetun välinen yhtenäisyys, jota ei voida enää johtaa, jää individualismille ihmeeksi, ”maailmansolmuksi”, kuten jopa Schopenhauerin oli myönnettävä. Myös Kantin nerokas individualistinen tietoteoria, joka rajoittaa kokemusmaailman mielikuviksi, huipentuu käytännöllisen järjen postulaatissa – yhteisön moraalilaissa. Näin ollen individualistinen filosofia, joka pyrki maailman perimmäiseen

tuntemukseen, huomaa tiensä päässä olevansa vastatusten yhteisön kanssa ja löytää käytännön oivalluksensa vasta sieltä, missä universalistinen ajattelu alkaa. Tämä tuo meidät pohdintamme ratkaisevaan kohtaan.

Individualistinen ajattelu perustuu itsestäänselvyyteen, että ihminen on yksittäinen olento. Tämä olettamus – niin vakiintunut kuin se yleisessä käsityksessä onkin – on väärä ja perustuu kohtalokkaaseen ajatusvirheeseen. Ihminen ei kohtaa meitä maailmassa yksittäisenä olentona, vaan yhteisön jäsenenä. Ihminen on kaikissa teoissaan kollektiivinen olento, ja häntä voidaan ajatella vain sellaisena. Ihminen määritellään käsitteellisesti siten, että hän elää yhteisössä muiden kanssa; hänen elämänsä toteutuu vain yhteisössä. Yhteisö on käsite, jolle koko ihmiskunnan historia on alistettu; se on muoto, jossa ihmiselämä kulkee kehdosta hautaan, ja jota ilman se olisi mahdoton ajatella.

Maailmassa kohtaamamme todelliset olosuhteet eivät koske yksittäisiä ihmisiä, vaan rotuja, kansoja, kansakuntia. Ihminen yksilönä voi olla luonnontieteiden tutkimuskohde. Humanististen tieteiden tutkimuskohde hän on vain yhteisön jäsenenä, jossa hänen elämänsä toteutuu ja käytännössä etenee.

Humanististen tieteiden ja erityisesti filosofian on otettava tämä perustavanlaatuinen tosiasia huomioon tietoteoreettisissa perusteissaan, mikäli ne haluavat säilyttää näkyvän asemansa Saksan kansakunnan henkisessä elämässä ja pysyä elinvoimaisessa ja hedelmällisessä yhteydessä sen kehitykseen. Individualistisen ajattelun tilalle on astuttava universalistinen, yhteisötietoinen

ajattelu, ja mekaanisen maailmankuvan tilalle universalistinen – tai jos niin halutaan, orgaaninen – maailmankuva.

Haluan aluksi korostaa, että termi universalistinen, jota tulen jatkossa käyttämään, ei ole sama kuin merkityksetön yleiskäsite ihmisyhteiskunta tai ihmiskunta, vaan että universalismi edustaa tässä pikemminkin individualismin käsitteellistä vastakohtaa, käsitettä, joka ei toteudu "yhteiskunnassa", vaan yhteisössä. Se, että individualistinen ajattelu on käyttänyt universalismin käsitettä väärin omiin tarkoituksiinsa, ei estä minua palauttamasta sille sen todellista merkitystä.

Myöhemmin näemme, kuinka tällainen uusi ajattelun perusta, joka perustuu yhteisöllisyyden tietoisuuteen lopulta biologisesti määräytyvänä tosiasiana, sijoittaa nykypäivän valtavat maailmankatsomukselliset ja vallankumoukselliset tapahtumat mielekkäästi paikoilleen.

Tieteellinen tietoisuus siitä, kuinka paljon yksilö on sidoksissa kokonaisuuteen, ei sinänsä ole uusi löytö, josta ottaisin kunniaa itselleni. Sosiaalinen tai ”yhteiskunnallinen” näkökulma on jo pitkään ollut yksi keskeisimmistä, mutta myös kiistanalaisimmista ongelmista monilla yksittäisillä tieteenaloillamme. Se on näkynyt jo vuosikymmeniä ”universalistisessa valtiokäsityksessä”, kuten Othmar Spann opettaa, oikeustieteessä, kansantaloustieteessä, sosiaalipsykologiassa jne., kuitenkin ilman minkäänlaista sisäistä yhteyttä kansallissosialismin universalistis-orgaaniseen ajatteluun, joka perustuu rotubiologiseen perustaan. Comtesin perustamassa sosiologiassa kasvava merkitys ja lisääntyvä tieteellinen kiinnostus yhteiskunnan ongelmia kohtaan on tunnetusti tiivistynyt erilliseksi

tieteenalaksi. Se, kuinka paljon tämä ongelma ja vaistonvarainen tietoisuus sen merkityksestä ovat jo pitkään askarruttaneet mieliä, voidaan nähdä vuosikymmeniä kestäneestä tieteellisestä kiistasta, joka koskee sosiologian määrittelemistä erilliseksi tieteenalaksi. Eräs suuntaus julisti kaikki ihmisen toimintaa käsittelevät tieteet vain osiksi kaikenkattavaa yhteiskuntatiedettä; kaikki, mikä ei ollut luonnontiedettä, tulisi sijoittaa tähän uuteen tieteenalaan, ”sosiologiaan”. Toiset taas rajoittivat sosiologian tieteenalan ihmisyhteiskunnan muotoihin, kun taas loput kielsivät sosiologialta kokonaan oikeuden olla tiede ja halusivat tunnustaa vain yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen menetelmänä.

Näemme, että tiede on jo pitkään tunnistanut ja tuntenut ongelman, yrittäen ratkaista sitä yksittäisesti ja fragmentaarisesti, mutta ei ole koskaan soveltanut sitä kattavasti ja radikaalisti tietoteoreettisen ajatteluun. Vaikka Tönnies selvensi tieteelle yhteisön ja yhteiskunnan välisen perustavanlaatuisen eron, ja Eucken tarjosi sille idealistisen perustelun, mutta tiede ei ole vielä tunnustanut yhteiskuntakäsitteen arvottomuutta perustavanlaatuisessa työssään. Tässä kansallissosialistinen maailmankatsomus on kutsuttu suorittamaan tieteellinen läpimurto ja lopulta nostamaan universalistinen, yhteisötietoinen ajattelu vihdoin sen ansaitsemalle paikalle humanististen tieteiden todellisen tiedon valtaistuimelle, johon sillä on oikeutettu oikeus.

Tieteelliset perusteet tällaiselle filosofisen ajattelun universalistiselle perustalle, jolle voidaan rakentaa uusi aikamme hengen mukainen rakenne, ovat olleet olemassa jo kauan. Mainitsen tässä filosofi Johannes Rehmken, joka teoksissaan ”Philosophie als

Grundwissenschaft” (Filosofia perustieteenä) ja ”Grundlegung der Ethik als Wissenschaft” (Etiikan perustaminen tieteenä) vastustaa pakottavalla, tiukasti tieteellisellä päättelyllä, mutta myös terävyydellä sitä virheellistä käsitystä, että ihminen olisi erillisolento. Yhteisön elämänohjeista koskevassa opetuksessaan hän on luonut arvokkaita välineitä universalistisesti suuntautuneen filosofian kehittämiselle. ”Jokainen ihminen on ainutlaatuinen, mutta ei erillisolento”, Rehmke sanoo. ”Tiedämme, että maailmassa poikkeuksetta se, mikä on varsinaisesti vaikuttavaa, on yleistä”, ja jatkaa: ”Kaiken pahan juurena, erillisenä olentona, on tieteessä asetettava laji. Unelmoinnin ja runoilun on loputtava filosofiassa. Ainoastaan tosiasiat puhuvat myös filosofiassa.” Tällainen tosiasia, jota ei voida enää muusta johtaa, ovat kuitenkin yhteisöt, rodut, kansat, kansakunnat historiallisina ja aineellisina todellisuuksina.

Haluan mainita vielä yhden ajattelijan, joka valitettavasti jätti meidät liian aikaisin, muutama kuukausi sitten Münchenissä kuolleen nuoren filosofin Paul Krannhalsin (14.11.1883 – 16.8.1934). Minulle on kunniavelvollisuus tuoda hänet, joka oli niin läheisesti yhteydessä meihin kansallissosialisteihin hänen luomistyönsä vuosina, laajemman yleisön tietoisuuteen ja antaa hänen työlleen paikka kansallissosialismin filosofisessa perusteissa. Hänen vuonna 1928 Münchenissä ilmestynyttä teostaan ”Das organische Weltbild” (Orgaaninen maailmankuva) haluaisin kutsua ensimmäiseksi kansallissosialistisesta näkökulmasta oikein tarkasteltuna, yritykseksi selventää tieteellisesti ja esittää orgaaninen tai universalistinen maailmankatsomus luonnostaan sopivana saksalaiseen elämäntapaamme. ”Yksilöllä”, sanoo myös Krannhals, ”ei

sellaisenaan ole oikeutta eikä velvollisuutta olemassaoloon, koska kaikki oikeudet ja velvollisuudet ovat peräisin yhteisöstä.” Hän vaatii orgaanista ajattelua ilmaisuna saksalaisen sielun heräävästä itsetietoisuudesta. Hän ei näe saksalaisen olemuksen sisintä ydintä rationaalisessa suhtautumisessa maailmaan, vaan juuri sen irrationaalisessa ymmärtämisessä kokemuksen kautta. Vaistosta ja intuitiosta tulee tässä tiedonmuodostuksen aktiivisia voimia. ”Saksalaisen nykyhetken filosofinen uudelleenlöytäminen on palaamista sielulliseen kokonaisuuteemme. Sen tavoitteena on kansallisesti muovautuneen lajisielun herruus.” eli se, mitä Rosenberg kutsuu rotusieluksi. Kuten Krannhals antaa saksalaisen sielukkuuden, saksalaisen kansansielun, joka on saksalaisen kulttuurin juuri, luomisvoimalle ratkaisevan aseman saksalaisten henkisten voimien joukossa, ja hän vaatii myös yhteisöllisyyden tunteen kasvatusta ja kaikkien tarvittavien henkisten kykyjen kehittämisen koulutusta. ”Luova pohjoismainen sielullisuus on vaikuttanut useisiin kulttuureihin ja tulee vaikuttamaan niihin myös tulevaisuudessa.” ”Suurten saksalaisten taideteosten korvaamaton arvo on siinä, että ne saavat meidät tuntemaan syvällisesti kaikkien saksalaisten sukupolvien keskinäisen sisäisen yhteyden toisiinsa ja yhteyden kotimaan maaperään.” Toisaalta rodullinen tietoisuus, perinnöllisten ominaisuuksien asteittaisen kertymisen kautta hankittu kansallisen identiteetin tunne voidaan säilyttää vain, ”jos kansan ominaispiirteiden rodullinen perusta, sekä sen biologiset juuret pysyvät elinvoimaisina”. Krannhals ryhtyy kunnianhimoiseen yritykseen luoda kansallinen tietämyksen organisaatio, jotta myös tieto liittyisi orgaanisesti elämään ja siitä tulisi osa elämän prosessia.

Hän esittää kysymyksen: ”Kuinka meidän on järjestettävä tieto, jotta sen säilyttäminen ja edistäminen vastaisivat kansankokonaisuuden aineellisia ja henkisiä tarpeita, jotta kaikkien sen kykyjen kehittyminen korkeimmalle tasolle voisi palvella sitä mahdollisimman hyvin?”

Näistä muutamista viitteistä voimme nähdä, kuinka nuori saksalainen filosofi, jolle Marburgin yliopisto myönsi kunniatohtorin arvon vain muutama viikko ennen hänen kuolemaansa, käsitti kansallissosialistisen maailmankuvan olemuksen tieteellis-filosofisesti ja muovasi siitä perustan universaalille ja orgaaniselle maailmankuvalle, joka vastaa aikamme henkeä. Se ei ole täydellinen järjestelmä, eikä sen ole tarkoituskaan olla, mutta se on alku ja osoittaa tehtävän, jota meidän on rakennettava.

Tällainen orgaaninen ajatusrakennelma kansallissosialistisesta maailmankuvasta liittyy parhaiden saksankielisten filosofien mielenlaatuun, joiden saksalaista sielunkulttuuria rationaalinen ja individualistinen ajattelu ei kyennyt tukahduttamaan.

Kölnissä Reinin varrella opetti vuoden 1300 tienoilla dominikaanipriori Mestari Eckhart, jota me kutsumme filosofina saksalaisen sielun löytäjäksi. Hän opetti saksalaisen mielen syvällisyydestä, ”sielun linnakkeesta” ja ”tahdosta, joka pystyy kaikkeen”. Kantin moraalilaki: ”Toimi niin, että tahtosi maksiimi voisi aina samalla päteä yleisen lainsäädännön periaatteena”, on suorastaan klassinen muotoilu kansallissosialistisesta etiikasta. Fichte on filosofina samalla kansakunnan saarnaaja ja profeetta. Hän vaatii, että tieteellistä tilannetta ei tule ymmärtää kirjaimellisesti, vaan hengen kautta, että sen tulee käsittää koko ihminen. Hänen

periaatteensa: ”En halua pelkästään ajatella, vaan tahdon toimia” on kansallissosialistisen hengen mukainen. Hänen vaatimuksensa työn valtiollisesta organisoinnista, jotta jokainen voisi elää työllään, kuten hän vaatii teoksessaan ”Suljettu kauppavaltio” (Der geschlossene Handelsstaat), on käytännön kansallissosialismia parhaimmassa merkityksessä.

Kaikki tämä ei ole individualismia tai liberalismia, vaan universalistista, orgaanista, kansallissosialistisen maailmankuvan mukaista ajattelua, kuten Alfred Rosenberg niin elävästi osoitti työssään niin monilla taiteen ja tieteen aloilla. Vain tässä yleisessä tietoteorian akselikäännöksessä individualismista universalismiin voi henkinen vallankumous toteutua myös tieteen alalla. Sillä aikakauden filosofinen henki on viime kädessä aina määräävä tekijä myös yksittäisten tutkimusalojen rakenteelle ja järjestelmälle. Tästä uudesta ajattelun perustasta, joka perustuu yhteisöllisyyden näkökulmaan, voimme kansallisen ja sosiaalisen vallankumouksen aikakaudella avata ja mielekkäästi järjestää hengen maailman.

”Ei ole olemassa maailmanhistoriaa varsinaisessa merkityksessä, vaan ainoastaan eri rotujen ja kansojen historia”, sanoo Rosenberg puhuessaan historiantutkimuksesta. Rotuteorian ja rotututkimuksen on näin ollen oltava yksi tärkeimmistä tutkimusalueista tieteellisessä maailmassa. Universalistis-orgaaninen käsitys valtiosta ilmenee opissa kansanyhteisöstä valtion olennaisena perustana. Myös oikeustiede ammentaa periaatteensa ja oppinsa yhteisöstä, ei yksilöstä. Taloustiede ei lähde liikkeelle yksilöstä, vaan sosiaalisesta yhteisöstä. Filologian tehtävänä on kasvattaa nuorisoa kehittämään yhteisöllisyyden tunnetta, yhteisöllistä ajattelua jne. Kaikki nämä

tieteenalat saavat siis yhtenäisyytensä yhdestä juuresta, siitä juuresta, joka on kansallissosialistisen ajattelun perustana ja määrittää sen maailmankuvan: yhteisöstä, ainoasta todellisesta ihmiselämän piiristä tällä maan päällä.

Tällainen filosofian uusi perusta ei suinkaan rajoitu kansallisesti ehdollistetun ajattelun rajoihin, vaikka se lähtisikin sieltä. Se on yleispätevä tietoteoreettinen periaate, joka pätee kaikkiin yhteisöihin ja kaikkiin kansoihin, vaikka niiden poliittinen kehitys ei ole vielä kypsä tällaiselle yhteisölliselle ajattelulle. Sitä paitsi kansojen elämä, myös ihmisen käsitteellinen kyky on jatkuvan kehityksen alaisena. Saksan kansakunta on riittävän pitkällä voidakseen ottaa tämän perustavanlaatuisen askeleen tieteellisen tiedon alalla. Ratkaisevaa on ainoastaan se, että tämä uusi tieto, jonka tunnustaminen tuntuu vielä mahdottomalta millekään muulle ajattelulle, on oikeaa. Uskon esittäneeni joitakin todisteita tämän oikeellisuudesta.

Tässä syntyy saksalaiselle henkisyydelle uusia suuria tehtäviä, ei vain sisäisesti, vaan myös ulkoisesti, suhteessa maailmaan. Voisi olettaa, että juuri liberalismi olisi kaukana dogmaattisesti jäykästä ajattelusta ja antaisi vapaata tilaa omille periaatteilleen ainakin siellä, missä henkisen elämän uusi kukoistus on alkamassa. Liberalismin niin sanotut kuolemattomat aatteet ovat juuri niitä aatteita, joihin kansat kuolevat. Sitä vastoin kansakuntien kansallistumisessa (kansaksi tulemisessa), jonka näemme jo toteutuneen Saksassa ja Italiassa, on enteellinen merkki siitä suuresta kansojen sisäisestä rakenteellisesta uudelleenryhmittymisprosessista, jonka tehtävänä ei ole ainoastaan kehittää niiden sisäisiä voimia kaikkien hyödyksi, vaan myös taata kansakuntien keskinäinen

järjestys niiden elintärkeiden tarpeiden ja etujen luonnollisen rajauksen kautta. Tämä kehitys kohti kansakuntien dynaamista järjestystä, mekaanisen rinnakkaiselon ja vastakkainasettelun sijaan, vastaa siirtymistä individualismista universalismiin, jolle tulevaisuus kuuluu.

Tämä käänne on jo nykyään enemmän kuin vain eurooppalainen mielenlaatu, jota esitellään muulle maailmalle Saksasta ja Italiasta käsin. Italialainen fasismi on sukua kansallissosialistiselle ajattelutavalle. Fasistisen puolueen ensimmäinen ohjelma alkaa seuraavalla periaatteella: ”Kansakunta ei ole pelkästään elävien yksilöidensä summa, vaan organismi, joka käsittää sukupolvien loputtoman sarjan, jossa yksilöt ovat vain ohimeneviä elementtejä. Se on kansakunnan kaikkien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden korkein synteesi.” Ja Carta del Lavoron (Työn peruskirja) ensimmäisessä luvussa sanotaan: ”Italian kansakunta on organismi, jonka tarkoitus, olemassaolo ja keinot ovat voimaltaan ja kestoltaan ylivertaisia verrattuna yksilöiden tai yhteisöjen olemassaoloon ja keinoihin.” Tässä fasismi asettuu periaatteellisesti individualismia vastaan, mutta fasistinen valtioteoria, sellaisena kuin esimerkiksi Guido Bortolotto sen esitti teoksessaan ”Fascismo e nazione” (Fasismi ja kansakunta), ei kykene tunkeutumaan henkisesti kattavan universalistisen idean syvyyksiin. Se hylkää individualismin omaksumatta kuitenkaan universalistista periaatetta, vaan pyrkii rakentamaan näiden kahden välille kolmannen tien, jolla on erityisesti fasistinen ja yksinomaan fasistinen luonne: korporatiivisen periaatteen, korporativismin. ”Meidän kannaltamme ero on siinä”, Bortolotto sanoo, ”että individualismissa yksilö

hallitsee kokonaisuutta, kun taas universalismissa kokonaisuus hallitsee yksilöä. Näiden kahden välissä on korporatismi, jossa yksilö ja kokonaisuus elävät harmoniassa keskenään.” Tässä italialaisen tieteen fasistisessa valtio-opissa näemme ainakin mielenkiintoisen yrityksen vahvistaa yhteisöä, mutta samalla pelastaa yksilö sulautumasta täysin siihen. Ja vaikka tämä yritys kulkee käsi kädessä sellaisten pyrkimysten kanssa, joilla pyritään perustelemaan ja tieteellisesti oikeuttamaan tiettyjä perustavanlaatuisia epäjohdonmukaisuuksia, siihen perehtyminen näyttää silti tarpeelliselta.

Ongelmana on, miten individualistinen vapaus on mahdollista universalististen rajoitusten puitteissa. Ja myös tähän keskeiseen kysymykseen kansallissosialismi kykenee antamaan vastaansanomattoman vastauksen. Pyrin seuraavaksi muotoilemaan tämän vastauksen.

Universalistinen ajattelu asettaa yhteisön korkeimmaksi periaatteekseen, aivan kuten kansallissosialismi ei pidä "yksilöä" tai "ihmiskuntaa", vaan kansaa ainoana todellisena, orgaanisesti kasvaneena kokonaisuutena. Koska yksilö on olemassa vain yhteisön kautta, hän voi saada henkilökohtaisen vapautensa vain yhteisön kautta ja siitä käsin. Näin ollen kansallissosialistinen maailmankatsomus ei ainoastaan tunnusta yksilön vapautta, vaan suorastaan vaatii sitä. Se vaatii sitä yhteisön tähden, eli yhteisön edun ja sen yhä täydellisemmän muotoutumisen vuoksi. Persoonallisuuden muovaavien voimien ja luovien arvojen saattaminen kukoistukseensa yhteisön sisällä ja niiden hyödyntäminen yhteisön hyväksi, on nimenomaan

kansallissosialistisen aatteen keskeinen piirre. Niin kutsuttu yksilönvapaus ei ole jotain, mikä ihmiselle olisi annettu luonnostaan. Luonnostaan hänelle on annettu yhteisötietoisuus, velvollisuudentunto sitä yhteisöä kohtaan, johon hän on syntynyt. Individualistinen vapaudenkäsitys pyrkii puolestaan vapauttamaan yksilön tästä velvollisuudesta yhteisöä kohtaan. Kielitaju kutsuu sellaista ihmistä, joka vapautuu yhteisöllisistä velvollisuuksistaan, myös ”yksilöksi” (individuum). ”Jokainen ihminen on ainutlaatuinen, mutta ei yksittäisolento”, sanoo Rehmke. Ja lisäämme vielä, että ainutlaatuisuutensa yksilönä hän on persoonallisuus, ”ei yksittäisolentona” vaan hän on kansanyhteisön jäsen.

Näemme siis, että luonnollinen vapaus on persoonallisuuden vapautta, eli yhteisöä varten luovan ihmisen vapautta. Tämän ainutlaatuisen totuudenmukaisen vapauden käsitettä opetti jo Aristoteles, joka tunnusti vapauden vain luovassa ihmisessä. Mutta luova voi olla vain yhteisön hyödyksi. Luova voi olla vain se, joka on tietoinen velvollisuuksistaan yhteisöä kohtaan ja toimii niiden mukaisesti. Siksi vapauden käsite edellyttää sitoutumista yhteisöön. Se, jolla on tämä yhteisöllisyyden tunne ja tunnustaa moraaliset velvollisuutensa, on vapaa ja tuntee itsensä vapaaksi, koska hänen vapaat toimintansa eivät voi koskaan olla yhteisön sääntöjen vastaista, vaan pikemmin ne etenevät sopusoinnussa niiden kanssa. Tätä harmoniaa oman henkilökohtaisen tahdon ja yhteisöä kohtaan olevien velvollisuuksien ei kuitenkaan voida luoda väkisin ja keinotekoisesti rakentavan, korporatiivisen järjestelmän avulla, kuten tapahtuu italialaisessa korporativismissa; vaan tämä harmonia syntyy

a priori yhteisön olemassaolosta, jos sen sisällä olevaa yhteisöllisyyttä vaalitaan ja pidetään yllä. Se, jolta puuttuu tämä vastuuntunto yhteisöä kohtaan, hän ei tunnusta eettisiä velvollisuuksiaan, asettaa itsensä yhteisön ulkopuolelle. Se, mitä hän kutsuu yksilönvapaudeksi, ei ole vapautta vaan hillittömyyttä.

Olemme vielä liian lähellä individualistisen ajattelun aikakautta, josta kansallissosialistinen maailmankuva vapautti meidät, tai yksilö on entisessä ajattelussaan vielä liian pahasti sen kahlitsema, jotta universalistisen ajattelun sisäinen välttämättömyys olisi hänet jo täysin vallannut ja lävistänyt. Henkinen vallankumouksellinen muutos ja siirtymävaihe tuovat mukanaan jännitteitä, joissa yhä yksilöön vielä takertuva saattaa kenties kokea henkisen vapautensa uhatuksi. Mutta siinä määrin kuin yhteisöllisyyden tunne muuttuu kansallissosialistiseen ajatteluun kasvattamisen myötä jälleen luonnollisimmaksi itsestäänselvyydeksi – ja näin on jo tänään nuoremman sukupolven kohdalla – vapautuvat nykypäivän ongelmalliset luonteet huolesta surra yksilön vapautta, joka oli lähes käsittämätön ajatteluvirhe ja joka on kansallissosialismin universalistisessa maailmankuvassa korvattu persoonallisuuden todellisella vapaudella, ja menettänyt näin merkityksensä.

Näemme siis, että kansallissosialismi voi suoda yksilölliselle vapaudelle tilaa ja vapaan vaikutusmahdollisuuden yhteisön sisällä, koska se perustelee tämän vapauden teleologisesti yhteisön itsensä kautta, eli oman periaatteensa mukaisesti, välttämättömäksi – kun taas fasistisen valtiokäsityksen korporativismi voi saavuttaa individualistisen vapauden vain lainaamalla sitä tarpeen mukaan takaisin yksilöltä, jonka ylittämisestä se oli lähtenyt liikkeelle. Tässä

kansallissosialismi osoittaa maailmankatsomuksellisesti suurempaa johdonmukaisuutta ja huomattavasti voimakkaampaa syvyysvaikutusta kuin fasismi, kuten yleisestikin kansan maailmankatsomuksellisessa läpivalaisussa ja tavoittamisessa kansallissosialismi, joka ammentaa syvimmästä sielullisesta kokemuksesta, ulottuu paljon pidemmälle kuin italialainen fasismi.

Tästä näkökulmasta katsottuna ratkeaa myös kiista tieteen ja opetuksen vapaudesta, joita monet eivät usko olevan taattuina kansallissosialistisessa valtiossa. Kansallissosialistinen valtio myöntää ja takaa tämän tieteen vapauden periaatteessa, mikäli se puolestaan täyttää edes ne alkeellisimmat edellytykset, joita vaaditaan jokaiselta kansalaiselta, eli mikäli se pysyy niiden rajojen sisällä, jotka luonto on meille yhteisössä elämisen kautta asettanut. Olemme nähneet, että universalistisesti suuntautunut, yhteisötietoinen ajattelu on kaiken tieteellisen tutkimuksen peruskategoria siltä osin kuin tutkimus ei ole puhtaasti luonnontieteellistä, materiaan kohdistuvaa tutkimusta, vaan esiintyy toisella tasolla, sielua koskemattomalla tasolla. Joka hyväksyy tämän yhteisötietoisen ajattelun, voi opettaa vain sen puitteissa, ja tällöin opettaa esteettömästi ja vapaasti. Se taas, joka kieltää sen, on jo alusta alkaen henkisesti umpikujassa, ja kansallissosialistinen valtio tekee ihmiskunnalle palveluksen, kun se ei aseta oppituolejaan hänen käyttöönsä. Tällainen jo ennalta väärin suuntautunut oppi sulkee itsensä ulos kansakunnan henkisestä elämästä, koska se ei ole enää tiedettä, vaan harhaa.

Haluan mainita esimerkkinä menneiltä ajoilta marxilaisen opin, niin kutsutun tieteellisen sosialismin, joka perustui materialistiseen historiankäsitykseen ja tieteellisesti mahdottomaan taloudelliseen

arvoteoriaan, eli perustavanlaatuisiin tieteellisiin virheisiin. Nykyään on vaikea kuvitella, että tätä oppia, tätä tieteellistä hulluutta, joka saattoi koko kansan perikatoon, voitiin opettaa vuosikymmenien ajan saksalaisissa korkeakouluissa vain siksi, että haluttiin täyttää vaatimus väärin ymmärretystä yksilöllisestä opetusvapaudesta, joka julistaa tieteen varauksetta itsetarkoitukseksi. Yksityisen tutkimuksen piirissä, erityisesti luonnontieteissä, tiede voi olla itsetarkoitus, mutta siltä osin kuin sen tulokset luovutetaan julkisuuteen ja niitä tarjotaan yhteisölle yleispätevinä arvostelmien kera, ne eivät voi mitenkään olla ristiriidassa tämän yhteisön sisäisen elämänlakien kanssa. Mikäli ne ovat, ne osoittavat sillä olevansa vääriä. Kansallissosialismin kautta saavutettu uusi epistemologinen (tietoteoreettinen) lähtökohta vapauttaa meidät kaikista näistä ajattelun harhapoluista, koska se voittaa ne sisältäpäin ja tekee ne mahdottomiksi.

Tästä universalistisesta tai orgaanisesta ajattelun perustasta on siten myös uuden filosofisen pohdinnan lähdettävä, joka voi kohota hengen korkeimpiin huippuihin ilman vaaraa syvän yhteyden menettämisestä elämään ja sen käytännön sisältöihin. Tällä käytännön elämän alueella kansallissosialistinen maailmankatsomus, sellaisena kuin Johtajamme sitä meille opettaa, on ainutlaatuisella tavalla osoittanut oikeellisuutensa ja muovaavan voimansa.

Tämä maailmankatsomus on syntynyt yhden tuntemattoman henkilön luovasta neroudesta, ja sen siemenet itivät miljoonien saksalaisten sydämissä, ja saksan kansan muotoutumisen yhtenäiseksi kansaksi tuli todeksi. Haluan toistaa tässä sanat, jotka kirjoitin kirjassani ”Mit Hitler in die Macht” (Hitlerin kanssa valtaan):

”Jos kansojen elämässä tapahtuisi ihmeitä, Saksan kansa voisi oikeutetusti pitää onnellista käännettä kohtalossaan yliluonnollisena johdatuksena. Kolmas valtakunta on tullut todellisuudeksi. Se seisoo perustuksillaan, leväten pohjoisen rodun katoamattomissa arvoissa ja saksalaisen sielun syvyyksissä. Juurrutettuna saksalaisen luonteen ja olemuksen luonnolliseen alkuperään, rakennettuna ja muotoiltuna niiden persoonallisuuden elävien voimien avulla, jonka kansamme on synnyttänyt ja tuottanut oman tahtonsa ja henkensä inkarnaatioksi. Ja jos kysytte, kuinka tämä ihme oli mahdollinen, niin haluaisin vastata: Koska kansallissosialistinen maailmankatsomus on yksi niistä suurista, todellisuutta vastaavista ja yksinkertaisista ideoista, jotka tekevät historiaa; koska ne palauttavat itse elämän lait jälleen kansojen tietoisuuteen ja saattavat siten niiden voimat kehittymään luonnollisella tavalla!” Tällaisista perustavanlaatuisista oivalluksista Johtaja ammensi voimansa, ja 14 vuoden äärimmäisen uuvuttavan taistelun kautta, hänen vakuuttava tahdonvoimansa sai aikaan uuden läpimurron kansan yhteisötietoisuudessa. Ja näin hän on tehnyt ihmeen Saksan kansalle.

Siksi myös hänen persoonallisuutensa voima, hänen ainutlaatuinen ja elävä suhteensa kansaan, voidaan ymmärtää vain siten, että Saksan kansa löytää itsensä uudelleen Johtajan persoonallisuudessa, että he todella näkevät oman perimmäisen olemuksensa hänessä ruumiillistuneena. Kansa tuntee kiitollisuutta siitä, että hänen luova henkensä on jälleen antanut heille kauaskantoisen näkökentän, jolla on syvyydellinen vaikutus maailmankatsomukseen ja joka on sopusoinnussa saksalaisen ajattelun ja tunteen kanssa. Kansallissosialistisessa

maailmankatsomuksessa saksalainen sielu on löytänyt tien takaisin itseensä. Johtajan persoonallisuudessa tämän saksalaisen olemuksen maailmankatsomuksellinen ja taiteellinen elementti yhdistyvät täydelliseksi ykseydeksi, jota me kutsumme luovuuden mysteeriksi. Kun uudempi filosofia sanoo, että intuitiivinen olemuksen näkeminen on välitöntä lainmukaisuuden havaitsemista, tämä ominaisuus saa voimakkaimman ilmaisunsa Adolf Hitlerin persoonallisuudessa. Minulla, jolla on onni olla lähellä Johtajaa joka päivä hänen työssään ja luomuksissaan, on varmasti oikeus tehdä tällainen arvio. Johtajalla ei ole vain äärettömän arvokas kyky nähdä asioiden ydin, vaan myös suuressa määrin vaisto ja intuitio rohkeaan ja ajallisesti oikeaan toimintaan. Tässä Johtajassamme, Platonin upea sanat ovat saaneet elävän muodon: ”Jumalten lahjana ihmissuvulle minä pidän tätä antia, kykyä nähdä moninaisuudessa yksi.”

Näin me näemme kansallissosialistisessa maailmankatsomuksessa elävän sen todellisen filosofisen hengen, joka ei ainoastaan ajattele vain ajattelun itsensä vuoksi, vaan myös toimii oivallustensa mukaisesti ja muovaa elämäänsä sen mukaisesti. Uskon, että juuri tässä maailmankatsomuksen kyvyssä hallita ja muovata käytännön elämää piilee viime kädessä myös sen ajattoman pätevyyden ja totuuden koetinkivi. Ja tämän kyvyn käytännön elämänmuotoiluun kansallissosialistinen maailmankatsomus on osoittanut kenties voimakkaammin kuin mikään muu sitä ennen. Ja kun tähänastisten filosofisten järjestelmien päätteeksi tilaa on voittanut elämänfilosofia, joka huipentuu oivallukseen siitä, että elämää voidaan ymmärtää vain elämän kautta, löydämme myös tästä aidon filosofisen pohdiskelun syvän yhteyden kansallissosialismin henkeen. Goethen

sanat ”Vain se, mikä on hedelmällistä, on totta” saa kansallissosialistisesta maailmankatsomuksesta käsin merkityksen, joka ulottuu saksalaisen hengen ja kansallissosialistisen ajattelun syvimpiin kerroksiin, niiden yhteiseen juurimaaperään. Tälle yhtenäiselle ja suljetulle perustalle, jota olen esitykseni kuluessa pyrkinyt tietoteoreettisesti hahmottelemaan, voi kohota kansallissosialistinen maailmankuva, joka vastaa paitsi henkisiä tarpeita, myös aikakautemme suuruutta.

Kansallissosialismi ei ole taipuvainen abstraktiin, kuivaan ajatteluun. Sen kansaan sidottu maailmankatsomus avaa jälleen tieteen virtaavalle elämälle ja elämän loputtoman runsauden tieteelle.

Ja tämä elämä edustaa kansallissosialistisen maailmankatsomuksen näkökulmasta tiedon tasoa, joka selvästi ja ratkaisevasti eroaa uskonnollisesta kysymyksestä. Haluan vielä kerran korostaa tätä tosiasiaa, jota ei toisinaan kaikkialla tiedosteta. Kansallissosialismi on koko olemuksensa puolesta etäällä uskonnollisesta kysymyksenasettelusta; se antaa kirkoille tilaa vapaaseen uskonnolliseen toimintaan menemättä itse tälle alueelle. Samoin kuin se on poistanut tunnustukselliset vaikutteet poliittisesta elämästä ja aikoo päättäväisesti pitää ne poissa myös tulevaisuudessa, se kieltää myös politiikkaa puuttumasta uskonnollisiin asioihin. Se, joka rikkoo tätä periaatetta, rikkoo kansallissosialismin periaatteita vastaan. Näin olemme Johtajan toiveiden mukaisesti menetelleet vallasta käydyn taistelun vuosina, ja näin aiomme menetellä nyt ja tulevaisuudessa. Siksi herättääkin aivan erityistä kiinnostusta, että Prahan filosofikongressissa

müncheniläinen jesuiittapappi Przywara veti saman eroviivan laajaa huomiota saaneessa esitelmässään, joka käsitteli uskonnon ja filosofian suhdetta. Hän vastaa kysymykseen sanomalla, että uskonto suuntautuu yksinomaan Jumalaan, kun taas filosofia suuntautuu maailmaan. Tämä on myös meidän perustamme.

Aivan kuten kreikkalainen filosofia on kreikkalaisen hengen jaloin ruumiillistuma, niin myös kansallissosialistinen uudestisyntyminen ja saksalainen henkinen elämä jälleen tien kohti valoisia korkeuksia. ”Filosofian tulee ohjata maailman kohtaloa”, vaati aikoinaan Platon, mutta Prahan filosofikongressi, joka aloitti arvovaltaisen konferenssinsa tällä ylpeällä julistuksella, ei antanut juuri mitään tuntua hänen henkeään. Saksalaiset filosofit pysyivät hiljaa ratkaisevissa kysymyksissä. Ne harvat antiliberalistiset ja anti-individualistiset ainekset, jotka pääsivät ääneen, kaikuivat kuuroille korville. Mutta samalla, kun siellä ikuiset menneisyyden kannattajat riitelivät turhaan demokratian kriisistä, kansallissosialistinen Saksa on jo aikoja sitten voittanut tämän kriisin ja luonut kaikki edellytykset, jotka johtavat saksalaisen sielun luovan voiman henkisen kehityksen uusille rannoille.

Maailman tapahtumat ja kansojen kohtalot määräytyvät ideoiden perusteella, joiden luoja on persoonallisuus. Kaikki henkinen kehitys tarvitsee kuitenkin aikaa kypsyäkseen, mikäli sen on tarkoitus tavoittaa kokonainen kansa ja rakentaa se uudelleen vuosisadoiksi omasta juurimaaperästään käsin. ”Minervan pöllö aloittaa lentonsa vasta hämärän laskeutuessa”, kuuluu tunnettu sanonta. Myös uuden Saksan oli ensin muovattava oma elämänsä, ennen kuin siitä voi puhjeta henkinen kukoistus. Ja jotta se voisi levittää siipensä uuteen

korkeaan lentoon, siihen haluan kutsua saksalaista henkistä elämää ja saksalaista tiedettä.

Menneiden sukupolvien henkiset saavutukset velvoittavat meitä. Saksan kansakunnalla on maine filosofisena kansana. Ranskalainen Taine sanoi siitä aikoinaan: se on vuosien 1780 ja 1820 välillä tuottanut kaikki suuret filosofiset ajatukset, ja muiden kansakuntien tarvitsi vain ajatella nämä ideat uudelleen läpi. Ja tänään tämä ”runoilijoiden ja ajattelijoiden kansa” on noussut kansalliseen tietoisuuteen, sekä poliittiseksi ja kansakuntaa rakentavaksi voimaksi, on sille samalla avautunut sitäkin suurempia mahdollisuuksia osoittaa olevansa suuren henkisen perinteensä arvoiseksi. Rakkaus tieteeseen ja pyrkimys korkeimpaan maailman tuntemiseen ovat Saksan kansakunnan veressä. On legendaa uskoa, että kansallissosialismi aikoisi hidastuttaa tai jopa tukahduttaa tämän impulssin. Meidän toiveemme on kehittää sitä tällä uudella vastasaavutetulla perustalla ja edistää sitä kaikin keinoin. Toki se on poistanut kansalle vieraaksi käyneen ja kansayhteisöä tuhoavan akateemisen ylimielisyyden, mutta ei vahingoittaakseen tiedettä, vaan päinvastoin palauttaakseen kansalle rakkauden tieteeseen.

Saksa tarvitsee tänään tätä tieteellistä pyrkimystä ja sen vahvoja henkisiä käyttövoimia enemmän kuin koskaan. Ei vain kotimaassa, vaan myös ulospäin, maailmaa kohti kääntyneenä. Me emme tarvitse vain taiteen temppeleitä, vaan myös hengen katedraaleja! Nykyajan henkisellä Saksalla on sisäinen voima tunkeutua rajojen yli puhkaistakseen väärinkäsitysten muurin, joka uhkaa maailmanrauhaa. Me tiedämme: Kutsu Saksan hengen aseisiin ei jää

kuulematta, jos sitä kantaa sama lannistumaton tahto, joka nosti kansamme luhistumisesta jälleen uuteen, vahvaan elämään.

Tohtori Dietrichin luennon merkitys

Lehdistö, lukijat ja kuulijat kirjoittavat

Jälkisanat, kirjoittanut Alfred-Ingemar Berndt

Tämä kirjanen tarjoaa koko Saksan tiedeyhteisön saataville NSDAP:n valtakunnanlehdistöpäällikön, SS-Gruppenführer Tri. Dietrichin, 16. marraskuuta 1934 Kölnin uuden yliopiston Auditorium Maximumissa (juhlasalissa) pitämän luennon aiheesta ”Kansallissosialismin filosofiset perusteet”. Luento toimii pohjana aiheen jatkotutkimukselle ja siihen liittyvälle keskustelulle, samalla se vastaa kiireelliseen tarpeeseen. Tri Dietrich antoi luennolleen alaotsikon ”Kutsu saksalaisen hengen aseisiin”. Tämä kutsu ei jäänyt kuulematta, vaan se on saanut tuhatkertaisen vastakaiun. Tuhannet ovat ottaneet sen vastaan ja levittävät sitä eteenpäin. Sen ovat kuulleet ja siihen ovat vastanneet paitsi saksalaisen tieteen edustajat, vaan myös laajat kansanosat ovat kuunnelleet ja alkaneet kiinnittää huomiota tri Dietrichin käsittelemään aiheeseen.

Lehdistö ja tiedemaailma, jotka molemmat ottivat esitelmän vastaan suurimmalla mielenkiinnolla, ovat arvioissaan ilmaisseet, että esitelmä on täyttänyt ammottavan aukon ja että esitelmässä yritettiin ensimmäistä kertaa rakentaa filosofinen perusta kansallissosialismille. Ja tri Dietrich on itsekin todennut, ettei kansallissosialismi ole halunnut tulla julkisuuteen valmiin, teorian mukaan laaditun filosofisen järjestelmän kanssa, vaan että sen

olemassaolon filosofinen perustelu syntyy luonnostaan sen käytännön työn pohjalta.

Esitelmänsä johdantosanoissa tri Dietrich ilmaisi, miksi hän oli valinnut juuri Kölnin yliopiston esitelmänsä luentopaikakseen: Ensinnäkin hän oli jo pitkään toivonut syntyperäisenä reiniläisenä osoittaa kiintymystään kotiseutuunsa vierailemalla tässä Reininmaan metropolissa; toiseksi, että reiniläisellä hengellä ja henkisellä elämällä on aina ollut suuri merkitys saksalaiselle kulttuurielämälle, sillä Reininmaalta on peräisin monia korkeatasoisia taiteellisia ja tieteellisiä arvoja, arvoja, jotka ovat luoneet saksalaisen hengen maineen ja tehneet siitä kuolemattoman maailmassa. Länsirajan rajaseutuna ja uhanalaisena kansanheimona Reininmaa on monituhatvuotisen historiansa aikana täyttänyt korvaamattoman arvokkaan kulttuurisen tehtävän saksalaisuuden hyväksi. ”Rheingaun vartiointi” on antanut usein riittävästi vakuuttavia todisteita aidosta saksalaisesta vastarinnan hengestä, vastustaen länsimaisen kosmopoliittisuuden petollisia houkutuksia, joka uskoi voivansa tehdä Reininmaan hengen ”génie du Rhin” -henkiseksi ranskalaisen kulttuuripropagandan avulla. Tohtori Dietrich mainitsi sitten Kölnin yliopiston professorin ja kirjallisuushistorioitsijan Ernst Bertramin, joka kirjoitti vuonna 1922 vastauksena Maurice Barrèsin Strasbourgin luentoihin: ”Sille tasolle, jolla Saksan ja täten koko Euroopan henkinen tulevaisuus ratkaistaan, ei ylety yksikään niistä äänistä, joita nykyisellä Ranskalla on lähetettävänään.” Nykyään länsimainen henki, eilispäivän liberalismi, saapuu liian myöhään merkitäkseen Rheingaulle enää muuta kuin henkistä steriiliyttä ja vanhuuden

heikkoutta siellä, missä saksalaisesta sielukkuudesta uudestisyntynyt kukoistava elämä pyrkii myrskyisästi kehittymään.

Kölnin luentoa kuvailtiin laajalti erittäin merkittäväksi tapahtumaksi, henkispoliittiseksi julistukseksi, joka kohoaa kauas tavanomaisen kehyksen yläpuolelle, jopa henkiseksi vallankumousteoksi. Tällä on määritelty se merkitys, joka tohtori Dietrichin huudolla on Saksan tieteelle. Saksalaisten yliopistojen filosofiset tiedekunnat ovat jo alkaneet käyttää luentoa työnsä perustana. Julkisuuden henkilöt, sekä maineikkaat ja arvostetut tiedemiehet ovat ottaneet kantaa esille nostettuun aiheeseen, eikä näille lausunnoille ole vielä loppua näkyvissä. Näin ollen tohtori Dietrichin tavoite on saavutettu: hän on käynnistänyt keskustelun, joka herättää rappion ajan uuvuttamat henget ja osoittaa filosofialle tien uuteen luovaan muotoutumiseen.

Ehkä esitelmän merkitys piilee viime kädessä myös siinä, ettei sen pitäjä ole virallinen tiedemies, vaan kansallissosialistinen taistelija, jolle tieteellinen työ ja filosofinen ajattelu eivät myöskään ole vieraita.

Siksi haluan lisätä muutaman sanan tohtori Dietrichin persoonallisuudesta:

”Tohtori Dietrich on kotoisin Essenistä, kuuluu rintamasukupolveen ja koki länsirintaman helvetin neljän vuoden ajan. Hän lähti sotaan vapaaehtoisena 17-vuotiaana, ansaitsi ensimmäisen luokan Rautaristin ja hänestä tuli armeijan upseeri, hän on tänä päivänä Johtajan erinomainen työtoveri. Gentissä hän suoritti sota-ylioppilastutkinnon juoksuhaudasta käsin, opiskeli sodan jälkeen filosofiaa sekä valtiotieteitä ja väitteli sitten valtiotieteen

tohtoriksi arvosanalla *magna cum laud*e. Tämän jälkeen hän työskenteli talouden, teollisuuden ja kaupan aloilla, talousjournalistina Essenissä, sekä johtavana journalistina Münchenissä. Siellä hän loi myös tiiviit suhteet NSDAP:n valtakunnanjohtoon, hänet otettiin yhä useammin mukaan Adolf Hitlerin toimintaan, sekä toimeksiantoihin ja lopulta vuonna 1931 hänet nimitettiin NSDAP:n ensimmäiseksi valtakunnanlehdistöpäälliköksi. Toimittajana, poliitikkona ja talousmiehenä hän ei kuitenkaan jäänyt etäiseksi tieteelle. Näin hän pystyy onnekkaasti ammentamaan sekä teoriasta että käytännöstä. NSDAP:n valtakunnanlehdistöpäällikkönä hän on organisoinut puolueen vaalikampanjat lehdistön osalta ja yhdisti NSDAP:n lehdistötoiminnan. Hän on NSDAP:n valtakunnanjohtaja, SS-Gruppenführer, Valtakunnan lehdistökamarin varapuheenjohtaja ja on kuulunut vuodesta 1931 lähtien Johtajan lähimpään työryhmään, jota hän on siitä lähtien seurannut myös kaikilla matkoilla.

Tieteen rintamasotilas on ottanut aloitteen käsiinsä ja, kuten eräs merkittävä sanomalehti kirjoitti, lakkauttamalla vain muutamalla lauseella muutaman vuosisadan mittaisen saksalaisen hengenhistorian ja siten luonut tilaa saksalaisen filosofian uudisrakentamiselle, joka tekee oikeutta ikuiselle jumalalliselle totuudelle.

Lehdistön mielipiteitä

Tri Dietrichin Kölnin yliopistossa pitämä luento ”Kansallissosialismin filosofiset perusteet” on saanut erityisen suuren vastakaiun koko Saksan ja ulkomaisen lehdistön keskuudessa.

Kaikki Saksan suuret sanomalehdet ovat ottaneet tri Dietrichin luennon tarkastelujensa pohjaksi.

Völkischer Beobachter -lehdessä tohtori Eduard Scharrer käsittelee luentoa yksityiskohtaisessa tarkastelussa. Hän nostaa erityisesti esiin tri Dietrichin filosofisen ajattelun laajuuden ja biologis-tieteellisen syvyyden.

Päätoimittaja Schwarz van Berk kunnioittaa ”*Angriff*”-lehdessä tohtori Dietrichia persoonallisuutena ja kirjoittaa: ”Yksikään filosofian professori ei olisi voinut aavistaa, että tässä on mies, joka uupumattoman toimintansa ohella piti raskaiden taisteluvuosien aikana tutkimuksellisesti silmällä kaikkia filosofian tieteenaloja ja teki sen, mikä näyttäytyy meille uuden sukupolvemme korkeimpana arvona: toimivan ja henkisen ihmisen yhdistämisen.”

Friedrich Hussong ottaa puheenvuoron *Berliner Nachtausgabe* -lehdessä. Hän asettaa Fichtén sanat pohdintojensa keskiöön:

> ”Ja sinun tulee toimia niin,
> kuin saksalaisten asioiden kohtalo riippuisi
> yksin sinusta ja sinun teoistasi,
> ja kuin vastuu olisi sinun!”

”Uudistamalla tämän oivalluksen”, hän kirjoittaa, ”tohtori Dietrich luo henkisen tason, jolla maailma, mikäli se niin haluaisi, voisi hyvinkin käydä henkistä vuoropuhelua uuden Saksan kanssa”

”Puhe tekee selvää muutaman sadan vuoden henkisen kehityksen historiasta”, kirjoittaa *Berliner Börsenzeitung*.

Deutsche Allgemeine Zeitung toteaa: ”Käytännön työmenetelmän kuoriminen esiin näiden periaatteiden pohjalta on jokapäiväistä työtä”, ja samassa lehdessä von Borch käsittelee esitelmään tukeutuen ”universalismin” käsitteen tulkintaa sellaisena kuin tohtori Dietrich on sen esittänyt. Tässä yhteydessä tehdään vielä kerran selvä nimenomainen ero Dietrichin muotoileman orgaanisen universalismin, joka pitää yhteisön olemassaoloa lähtökohtana, ja sellaisen keinotekoisen universalismin, joka pyrkii kokoamaan kokonaisuuden yksittäisten olentojen summasta.

Fritz Seyboth kirjoittaa Saksan työväenrintaman päivälehdessä *”Der Deutsche”*: ”Se, joka tämän puheen jälkeen – puheen, joka myös tarkimman tiedemiehen näkökulmasta tarkasteltuna kykenee muodostamaan perustan jokaiselle vakavalle tieteelliselle keskustelulle - kieltää kansallissosialismilta henkisen perustan, todistaa vain pelkäävänsä asettumasta tieteelliseen väittelyyn sen kanssa.”

Frankfurter Zeitung -lehden päätoimittaja tohtori Rudolf Kircher omistaa lehdessään kaksi pitkää palstaa aiheelle ”Kansallissosialismin

filosofiset perusteet” otsikolla ”Lähtö filosofiaan”. Hän kirjoittaa muun muassa: ”Todellakaan ei voida sanoa, etteikö aikamme sisältäisi rajattomia mahdollisuuksia. Kuinka kukaan olisi vielä kymmenen vuotta sitten voinut uneksia, että eräs vielä nuori mies, tiedemaailmalle tähän asti vain poliittisena journalistina tunnettu mies kykenisi täyttämään saksalaisen yliopiston juhlasalin viimeistä paikkaa myöten filosofeilla, professoreilla ja kaikenlaisilla ajattelijoilla pitääkseen heille luennon uuden ajan filosofisista perusteista?” Viitaten Prahassa järjestettyyn tuloksettomaan filosofikongressiin Rudolf Kircher kirjoittaa: ”Kuusisataa filosofia – eikä mitään tulosta! Yksi journalisti – ja yksi rohkea ehdotus!”

Hamburger Fremdenblatt -lehdessä tohtori Halfeld kirjoittaa: ”Tohtori Dietrich pyrki siirtämään kansallissosialistisen maailmankatsomuksen puolesta käytävän taistelun puhtaasti filosofiselle tasolle, ja hänelle voidaan antaa tunnustus siitä, että hän on tällä tavoin vaikuttanut suuresti ajattelun virittämiseen. Erityisesti hän onnistui todistamaan, että on mahdollista, kaukana kaikista päivänpoliittisista kysymyksistä, tutkia kansallissosialistisen maailmankatsomuksen sisältöä absoluuttisen ajattelun puhtaissa korkeuksissa.”

Erityisen kattavia ovat länsisaksalaisten sanomalehtien kommentit, joka luonnollisesti sai erityisen sysäyksen tohtori Dietrichin esittämän arvostuksen Reininmaata kohtaan Saksan henkisenä porttina.

Ensimmäisenä mainittakoon tohtori Peter Winkelnkemper, *Westdeutscher Beobachter* -lehden päätoimittaja, joka on antanut artikkelilleen otsikon ”Lunastava sana” ja kirjoittaa: ”Tohtori Dietrich, jolla on jo pitkään ollut maine selkeänä ja laaja- alaisena filosofisena ajattelijana, on antanut kansallissosialistiselle maailmankatsomukselle sen tieteellis-filosofisen opin muotoilun, jota henkinen maailma on niin kauan odottanut. Aiheen kattavalla tuntemuksella sekä samanaikaisesti tieteellisen logiikan ja metodisyyden tarkkuudella, hän on tulkinnut aikamme suuria henkisiä muotoutumistaisteluja maailmankatsomuksemme mukaisesti. Ajatuksensa syvyydessä, filosofisten muotoilujensa kristallinkirkkaassa loogisessa rakenteessa, sekä menneisyyden ja nykyisyyden filosofisia järjestelmiä vastaan suunnatun hyökkäyksensä rohkeudessa, Dietrichin Kölnin yliopistossa pitämä luento on Rosenbergin teosten ohella epäilemättä tähän asti paras olemassa oleva aatteemme tulkinta. Tältä suurenmoiselta keskustelupohjalta käsin taistelu maailmankatsomuksesta voi leimahtaa koko laajuudessaan ja viedä lopullista mielipiteiden erottumista eteenpäin.”

Toisessa suuressa kansallissosialistisessa lehdessä Reininmaalla, ”*Düsseldorfer Volksparole*”, Heinrich Fetkötter tiivistää pitkän pohdintansa seuraavasti: "Henkinen puhdistustyö, jota kansallissosialismi on toteuttanut määrätietoisesti ja johdonmukaisesti olemassaolonsa ensimmäisestä päivästä alkaen, ei ole suinkaan vielä päättynyt, ja meidän on valvottava tarkasti, etteivät sitä innokkaat ’myös-kansallissosialistit’ (Auch-Nationalsozialisten) (1) käännä vastakohdakseen... Tohtori Dietrichin luento on kauaskantoinen

suunnan näyttäjä tiellä yksilökeskeisyydestä yhteisöllisyyteen. Olemme iloisia siitä, että juuri kansallissosialistisen lehdistön edustaja, joka on Johtajan avustaja ja luottomies, on antanut kansallissosialismin henkiselle hyökkäykselle uuden voimakkaan sysäyksen.”

(1) Auch-Nationalsozialisten, termillä viitataan henkilöihin, yleensä puhekielessä tai journalistisissa kirjoituksissa, jotka julistautuivat kansallissosialisteiksi vasta puolueen noustua valtaan.

Esseniläisen *”Nationalzeitung”* -lehden päätoimittaja kreivi Eberhard von Schwerin kuvailee tohtori Dietrichin luentoa ”Tunkeutuminen uudelle maalle”. Kreivi Schwerin puhuu tämän jälkeen ammottavan aukon täyttämisestä puolueen henkisessä työssä ja toteaa: ”Kun tohtori Dietrichiltä nyt lähtee aloite antaa kansallissosialismille tavallaan filosofinen selitys, sitä on pidettävä lämpimästi tervetulleena ja sitä on tuettava, ei vain NSDAP:n, vaan ennen kaikkea koko Saksan kansan edun nimissä.”

Dortmundilainen *”Westfälische Landeszeitung”* -lehti on antanut puheenvuoron Walter Klietschille yksityiskohtaista pohdintaa varten, jossa todetaan: ”Menneisyyden maailman kanssa käytävä selvittely voidaan nyt siirtää käytännön tekojen tasolta henkisen keskustelun tasolle. Olemme tähän asti osoittaneet maailmalle, miten aatteemme johtopäätökset voidaan muuttaa käytännön toteutukseksi. Se on ollut tähän saakka Saksalle tärkeintä. Meidän on nyt löydettävä muotoilu, joka antaa maailmalle mahdollisuuden ymmärtää, millaiset henkisen olemuksen muutokset olivat välttämättömiä kansallissosialismin

uuden maailmankuvan saavuttamiseksi, mutta joka toisaalta tarjoaa myös Saksan kansalle vankan ja konkreettisen perustan, jonka mukaan se voi yhä uudelleen suunnata asennoitumisensa tulevaisuudessa.”

Kölnische Zeitung -lehti otsikoinut Dietrichin puhetta käsittelevän pääkirjoituksensa nimellä ”Polis ja henki” ja ilmaisi erityisen ilonsa siitä, että valtakunnan lehdistöpäällikön suuri puhe ilmaisee vihdoinkin yleispätevällä terminologialla muotoiltua henkistä asennetta, ”jonka teräväpiirteisesti määritellyt ääriviivat sekä pääosin epäpoleeminen asiallisuus ja asiantuntemus vastustavat voimakkaasti ongelman pirstaleisuutta ja osittaista epämääräisyyttä. Tämän tärkeän puheen ratkaiseva tekijä on sen pyrkimys asiallisuuteen, sen kuvaileva luonne ja loogisesti hallittu viittaus luovaan ajatukseen, lyhyesti sanottuna yritys antaa maailmankatsomukselliselle perusajatukselle puhtaasti tieteellinen perustelu.”

Rheinisch-Westfälische Zeitung -lehdessä tohtori Mündler korostaa erityisesti vapauden käsitettä ja esittää Nietzschen tavoin vapauden ilman velvoitteita puolustaville kysymyksen: ”Vapaus mistä? Vapaus mihin?” Vastauksen antaa tohtori Dietrichin muotoilu vapaudesta kansallissosialismin merkityksessä, vapaudesta, joka on sidottu yhteisön lakeihin.

Kansallissosialistisessa *”Mainzer Anzeiger”* -lehdessä Hans Falk viittaa tohtori Dietrichin luennon alaotsikkoon ”Kutsu saksalaisen

hengen aseisiin”: ”Jokainen, joka sai kokea tohtori Dietrichin Kölnin-puheen yhdessä Reininmaan saksalaisen henkisen elämän johtavien miesten kanssa, on varma siitä, että se - tämä puhe oli teko! - on kuin heitetty kivi, joka rikkoo pysähtyneen veden pinnan ja ajaa aaltoa toisensa jälkeen joka suuntaan yhä kauemmas. Se on luultavasti ensimmäinen sysäys tuohon voimakkaaseen henkiseen elämään, tuohon jaloon kilvoitteluun, josta Alfred Rosenberg ennakoiden sanoi: ‘Iloitsemme säkenöivästä henkisestä taistelusta’.”

Roland Hageneter tuo *”Hessische Landeszeitung”* -lehdessä otsikolla ”Dietrichin voitto” erityisesti esiin puheen tekemän vaikutuksen opiskelijakuntaan: ”Voimme jo nyt todeta, että Dietrich on saanut osakseen opiskelijakunnan ja heidän vastaanottavaisten opettajiensa innostuneen hyväksynnän vaatimuksellaan korvata individualistinen ajatustyö universalistisen (organistisen) maailmankuvan mukaisella tutkimuksella. Vastustusta ei esiinny juuri lainkaan. Tietoteorian akselin käännös individualismista universalismiin tulee lähitulevaisuudessa mullistamaan humanististen tieteiden työalat. Sillä sen, että Dietrich on periaatteessa oikeassa, tietää tai tuntee jokainen - myös ne, jotka eivät vielä tänään halua sitä myöntää.”

”Nationalsozialistische Schlesische Tageszeitung” -lehti on antanut puheenvuoron Breslaun Sleesian Friedrich-Wilhelm-yliopiston rehtorille, professori G. A. Walzille, poikkeuksellisen laajaa filosofista tarkastelua varten otsikolla ”Hengen linnat”, jossa kaikki esityksen vaiheet saavat perusteellisen tulkinnan. Itse esityksestä professori

Walz sanoo: ”Jokainen, joka on avoimin mielin vallankumouksellisen murroksen kehitykselle ja aikamme henkisen tapahtumien suuntaukselle, on kiinnitettävä huomiota tähän lausuntoon. Se merkitsee todellakin -ei enempää eikä vähempää kuin - uuden vaiheen alkamista kansallissosialistisessa liikkeessä. Kansallissosialismin valtaannousun jälkeen hallituksessa ja julkisen elämän kaikilla aloilla toteutetun henkilöstöllisen yhdenmukaistamiskauden jälkeen julistetaan nyt seuraava aikakausi, kansallissosialistinen sisällöllinen muovautuminen koko henkisen elämän alalla.”

Hamburger Nachrichten -lehden artikkelia luonnehtii otsikko ”Tunnustus toimivalle hengelle”: ”Sen sijaan, että henki tuomittaisiin kokonaan, siinä esitetään toimivan hengen hyväksyminen, elämää muokkaavat suuret ajatukset, sitoudutaan yhteisöfilosofiaan, joka liittyy saksalaisten idealistien perintöön, heidän, jotka olivat kaikkea muuta kuin maailmasta vieraantuneita metafyysisiä uneksijoita... Tämä on ilahduttava kokonaisvaikutelma, jonka tohtori Dieterichin puhe jättää jälkeensä. Sisäisesti sen toivotaan edistävän asioiden selkeyttämistä entisestään, ja ulkoisesti se auttaa puhdistamaan kansallissosialistisen Saksan henkiset kasvot niistä piirteistä, joita valheellisesti väitetty vihamielisyys henkeä kohtaan on niihin asettanut.”

Badenin lehdistössä erityisesti Mannheimin *”Hakenkreuzbanner”* ja Heidelbergin *”Volksgemeinschaft”* ottavat asiaan kantaa erittäin yksityiskohtaisesti. Ensin mainitussa Hanns Schmiedel antaa

erinomaisen määritelmän tohtori Dietrichin esiin nostamille kysymyksille ja toteaa lopuksi: ”Tohtori Dietrich antaa meidän kokea mukaansatempaavalla tavalla sen valtavan järistyksen, johon vastakohtaisuuksien ja väärinkäsitysten maailma on joutunut johtaja-aatteen nerokkaan voiman vaikutuksesta. Ajatus historiallisesti johtavasta persoonallisuudesta ei kuitenkaan määritä ainoastaan oman kansan kohtaloa, vaan myös koko maailman tapahtumia. Näin me tarjoamme ihmiskunnalle tutkimuksen aseet, sivistyksen saavutuksissa eteenpäin kulkemiseen ja sen rauhan, johon meidän osaltamme tähän asti on vain epäröiden haluttu uskovan tavoittelevan. Suotakoon, että Kölnin henkinen manifesti otetaan vastaan ja sisäistetään henkisten johtajien parissa myös rajan takana sen rehellisyyden, yhtenäisyyden, tieteellisen painoarvon ja jalon alttiuden mukaisesti. Kuten Rudolf Hess kutsui kaikkien maiden maailmansodan veteraaneja, niin kutsuu nyt tohtori Dietrich luovia henkiä ulkona suuressa, kiihtyneessä maailmassa.”

Hans-Herbert Reeder käsittelee ”*Volksgemeinschaft*” -lehdessä laajasti yhteisön käsitettä: ”Yhteisö edellytyksenä, asenteena ja korkeimpana päämääränä tarkoittaa: me tulemme tietoisiksi yhteisen elämän tosiasiasta, meidän on annettava yhteisön muodostua voimaksi elävän tunteemme kautta. Meidän tulee aktiivisen asenteen avulla tavoitella kansakunnan henkis-sielullista täydellistymistä kansalliseen alkuperäämme perustuvan ihmisyytemme tehtävänä.”

Idästä kuuluu Könisbergissä ilmestyvän ”*Preußische Zeitung*” -lehden ääni: ”Kansallissosialismi astuu näin uuteen

taisteluvaiheeseen kamppailussa nykyisen saksalaisen elämän ja saksalaisen tulevaisuuden muotoutumisesta. Ei ole lainkaan merkityksetöntä, vaan suorastaan symbolista Adolf Hitlerin valtakunnan filosofian uudelleenarvioinnille, ettei tässä puhunut ammattifilosofi, vaan kansallissosialisti, joka seisoo kansamme eloonjäämistaistelun keskellä ja joka haluaa filosofisen tarkastelun kautta palauttaa elämään ne oivallukset ja vaikutelmat, joita hän on tässä taistelussa kerännyt.”

Myös Danzigin lehdistö käsittelee tohtori Dietrichin esitelmää. Tohtori Fritz Kleinin julkaisema *”Danziger Tageblatt”* pitää tohtori Dietrichin esitelmää erityisen merkittävänä siksi, että hän on rakentanut siltaa vanhojen filosofisten järjestelmien ja uusien ajatusten välille, erityisesti sillä pakottavalla edellytyksellä, että hän on halunnut antaa kansamme henkisille kerroksille sekä ulkomaille kiinnekohdan, jonka avulla he voivat helpommin ymmärtää uutta kehitystä.

K. H. Engelking toteaa *”Niedersächsische Tageszeitung”* -lehden artikkelissa ”Toiminnan filosofia”: ”Saksalainen nero on jälleen kerran jättänyt maailman taakseen, ja meidän on nyt katsottava ympärillemme löytääksemme toverimme maailmassa, jotta he eivät menetä tahtipuikkoa maallisen olemassaolon pitkällä matkalla. Niinpä me tutkimme itseämme yhä uudelleen, tarkastelemme saavutuksiamme ja minkä puolesta on vielä taisteltava ja löydämme näin myös kansallissosialismin filosofisista perusteista henkiset

varusteet, joiden avulla voimme johdonmukaisesti jatkaa omaa kehitystämme ja muokata taistelua maailman kanssa voitokkaaksi.”

"Lukuisista muista lehtiarvioista on syytä mainita erityisesti frankfurtilainen *”Oderzeitung”, ”Magdeburger General-Anzeiger”, ”Essener Allgemeine Zeitung”, ”Düsseldorfer Nachrichten”, ”Rostocker Anzeiger”, ”Hamburger Tageblatt”,* dresdeniläinen *”Freiheitskampf”*, breslaulainen *”Schlesische Zeitung”*, *”Bremer Zeitung”* sekä suuri joukko muita lehtiä, joiden kaikkien luetteleminen tässä on yksinkertaisesti mahdotonta."

Myös useat sanomalehtien kirjeenvaihtajat ovat julkaisseet varsin huomionarvoisia artikkeleita tohtori Dietrichin esitelmästä. Tohtori Theodor Böttiger julkaisee *”Deutsches Schnelldienst”* -lehdessä artikkelin ”Yhteisön laki”, joka on ilmestynyt useissa sanomalehdissä, ja jossa hän erityisesti siteeraa Stephan Georgea tämän yhteisön julistajana. *”Hochschulbeiträgen”* -lehdessä kirjoittaa A. Köhler, ja *”Drinnen und Draußen”* -kirjeenvaihtopalstalla todetaan, että esitelmä tarjosi selkeän ja positiivisen vastauksen päivämme polttavimpaan ongelmaan, ihmisen vapauteen. Saksan uutistoimiston pääkirjoituksessa ”Viikon aihe” Alfred-Ingemar Berndt toteaa, ettei kansallissosialismin filosofia ole suinkaan pienen piirin ajatusleikkiä, vaan koko kansan asia – kansan, joka on vannonut uskollisuutta tälle maailmankatsomukselle. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna myös tohtori Dietrichin esitelmällä on erittäin suuri merkitys koko Saksan kansalle.

Lukijoiden ja kuuntelijoiden mielipiteitä

Niiden joukossa, jotka saivat osallistua Kölnin yliopiston ikimuistoiseen tilaisuuteen, jonka keskiössä oli tohtori Dietrichin suuri puhe aiheesta ”Kansallissosialismin filosofiset perusteet”, puhe vaikutti kuin merkkituli. Vielä pitkään luennon päättymisen jälkeen nähtiin keskustelevia ryhmiä seisomassa yhdessä, ja keskusteluryhmissä kokemusta vahvistettiin, sekä koettua eriteltiin ja syvennettiin.

Sanomalehtien lukijoilta, joille esitelmä oli julkaistu suurimmaksi osaksi sanasta sanaan, on saapunut valtava määrä kirjeitä. Kirjoittajina oli oppineita, runoilijoita, teollisuusvaikuttajia, virkamiehiä, maanviljelijöitä ja työläisiä, ihmisiä kaikista yhteiskuntaluokista, joita esitelmä on liikuttanut ja jotka nyt tunsivat tarvetta ottaa yhteyttä esitelmän pitäjään asettuakseen hänen käytettäväkseen ja ilmaistakseen mielipiteensä. Usein nämä kirjeet sisältävät vain yksinkertaisia ja vaatimattomia sanoja, mutta sitä vaikuttavampia ne ovat, sillä se tosiasia, että tohtori Dietrichin esitelmä on saanut niin suurta vastakaikua juuri arjen tavallisten ihmisten keskuudessa, osoittaa, että hänen sanansa eivät ole tavoittaneet vain niin kutsuttu sivistyneistön kerros, vaan että hänen kutsunsa Saksan hengen aseisiin on tavoittanut koko kansan.

Kaikkia lähetettyjä kirjoituksia ei ole mahdollista julkaista tässä kokonaisuudessaan. Tässä voidaan ja halutaan esittää vain

poikkileikkaus niistä – poikkileikkaus, joka antaa yleiskuvan kansan mielialasta.

Tunnettu runoilija ja oppinut Wilhelm Bölsche lähettää Ylä-Schreiberhau'sta tohtori Dietrichille erään kirjana julkaistun esitelmänsä ja kirjoittaa siihen liittyen muun muassa:

> ”Haluan samalla ilmaista erityisen kiitollisuuteni niistä upeista sanoista, joita olette lausunut rakkaassa kotikaupungissani Kölnissä aiheesta ‘Kansallissosialismin filosofiset perusteet’. Sekä muoto että sisältö olivat kuin omasta sielustani puhuttuja – minun, kuten varmasti lukemattomien muidenkin, joille on tärkeää juuri tällainen nykyisten suurten pyrkimystemme syventäminen – tämä aidosti saksalainen henkistäminen aina filosofisen ajattelun ytimeen saakka.”

Mecklenburgista kotoisin oleva akateeminen yksityisopettaja, joka on perehtynyt syvällisesti filosofiaan, kirjoittaa:

”Teidän kutsunne Saksan hengen aseisiin kaikuu monien sydämissä.”

Eräs reiniläiskirjailija Düsseldorfista kirjoittaa temperamenttisesti:

”Olemme tästä lähtien henkisessä vallankumouksessa. Te kutsutte tarttumaan Saksan hengen aseisiin! Minulla on dynamiitti valmiina!”

Eräs hampurilainen päätoimittaja, joka on pitkään työskennellyt filosofian parissa ja kirjoittanut filosofisen teoksen, lähettää tämän

teoksen ja kiittää ”merkittävästä Kölnin puheesta kansallissosialismin filosofisista perusteista”:

> ”Ihmiset kaikista aiemmin olemassa olleista henkisistä ja poliittisista suuntauksista ovat olleet innoissaan.”

Lännessä ilmestyvän suuren liberaalin lehden päätoimittaja lähettää niin ikään kirjoittamansa filosofisen teoksen, joka on julkaistu vuonna 1930 ja jossa hän on aikanaan pyrkinyt rakentamaan siltaa yksilökeskeisyyden ja yhteisöaatteen välille.

Erään ulkomailla asuvan saksalaisen kirjeessä lukee:

”Luin esitelmänne ‘Kansallissosialismin filosofiset perusteet’. Se rohkaisee minua puhumaan teille avoimesti.”

Eräs nuori kölniläinen akateemikko kirjoittaa kirjeessään täynnä intoa:

> ”Kuulin esitelmän, jonka piditte Kölnissä kuluvan kuun 15. päivänä aiheesta ‘Kansallissosialismin filosofiset perusteet’. Nämä puolitoista tuntia olivat minulle, kuten monille muillekin sadoille reininmaalaisille kansalaiselle, harvinaisen syvä henkinen ja poliittinen kokemus. Tiedän, että olette saavuttaneet tällä huomattavaa myötätuntoa ja ymmärrystä Johtajaa ja liikettä kohtaan henkisesti ja taiteellisesti aktiivisesti toimivien kansantoverien keskuudessa. Henkilökohtaisesti haluan kiittää teitä vilpittömästi tästä.”

Mielenkiintoinen on myös kirje, jonka on kirjoittanut tohtori Bruno Jordan ”Saksan filosofisesta seurasta” ja joka on jo useaan otteeseen esiintynyt filosofisissa konferensseissa. Pitkien filosofisten pohdintojen jälkeen hän kirjoittaa:

> ”Rousseau ei voi enää paljoa auttaa meitä siinä, missä Fichte ja Eucken ovat ajatelleet ja missä Hitler on toiminut. Pyydän, ettette vihastuisi minulle ylenpalttisesti siitä, että osoitan kiitokseni tässä muodossa suurenmoisesta puheestanne, jossa näen yhden suurimmista kansallissosialistisista teoista, tässä muodossa.”

Kaikki nämä kirjeet eivät tietenkään ole täysin ja varauksetta myöntyviä, mutta esitelmä on jollain tavalla puhutellut kaikkia kirjoittajia, ravistellut heitä ja innoittanut heitä ajattelemaan uudella tavalla, ja heillä kaikilla on vilpitön pyrkimys perehtyä tohtori Dietrichin uusiin ajatuskulkuihin ja yrittää ymmärtää niitä. Näin kirjoittaa eräs Reininmaalta oleva oppinut, joka ei kykene täysin allekirjoittamaan sitä, mitä tohtori Dietrich sanoi:

> ”Sallikaa minun osoittaa tällä kirjeellä tunnollisuuttani sekä henkilökohtaista kunnioitustani pyrkimyksiänne kohtaan.”

Kölnistä kirjoittaa eräs saksalainen äiti:

> ”Viime viikolla minulla oli suuri ilo kuulla puheenne uudessa yliopistossa, ja uskon, ettei juuri kukaan läsnäolijoista ole palannut arkeen ilman, etteikö olisi vilpittömästi yhtynyt vaatimukseen luovasta, vapaasta personallisuudesta – joka on syvästi sidoksissa ikuiseen velvollisuuteen yhteisöä kohtaan.”

Edesmenneen luonnonfilosofin Ostwaldin poika kiinnittää huomiota isänsä kirjaan, jossa hän yritti ratkaista ongelman ”Minä ja me” vuosisadan vaihteessa.

Frankfurt am Mainista kotoisin oleva lukija kertoo Kölnin puheen suuresta kaiusta ja toteaa:

> ”Puheita pidetään, jotta ne herättäisivät vastakaikua kuulijoiden sydämissä ja aivoissa, ja mitä voimakkaampi kaiku, sitä voimakkaampi puhe.”

Ja lopuksi kahden työläisen äänet. Molemmat ovat ahdingollisesta taloudellisesta tilanteestaan huolimatta ruumiillisen työn tekijöinä perehtyneet jo vuosien ajan filosofiaan, he ovat lukeneet Nietzscheä, Kantiä, Schopenhaueria ja Spengleriä sekä yrittäneet rakentaa itselleen maailmankuvan, joka vastaa heidän sisäistä kaipuutaan. Toinen heistä, joka aikoo vielä valmistaa jäljennöksen yhdestä filosofisesta työstään, toteaa:

> ”… työläiselle, jonka on elätettävä vaimoansa ja neljää lastaan kuormaamalla lantaa teurastamo- ja karjatilalla, se on kuitenkin melkoinen urakka. Puheenne Kölnissä vahvistaa varmuuttani siitä, että kansallissosialistisen aatteen selkeä muotoutuminen on välttämätöntä.”

Hän puhuu edelleen filosofisesta ”veren uudistumisesta”, jonka on tapahduttava mahdollisimman pian.

Ja se toinen:

”Elän teollisuustyöntekijän armotonta, kovaa kohtaloa. Suurimman henkisen ja sosiaalisen ahdinkoni aikoina kirjoitin ajatusmaailmani läpileikkauksen paperille esseessäni ’Yhteisö ja yhteiskunta’. Teidän erinomainen puheenne Kölnissä antoa minulle nyt aiheen kirjoittaa teille.”

Filosofian dosentti, tohtori Hans Reiner Kölnin yliopistosta, professori, tohtori Drews Karls-Ruhe sekä lukuisat muut oppineet lähettävät filosofisia kirjoja ja kirjoituksia, joissa he näkevät jonkinlaista yhtäläisyyttä sen kanssa, minkä tohtori Dietrich on vakaasti määritellyt jatkotutkimusten perustaksi saksalaisille filosofeille ja kaikille filosofisten kysymysten parissa työskenteleville.

Se, mikä herätti laajaa vastakaikua Kölnin luennon ja lehdistön uutisoinnin ansiosta, saakoon nyt pienessä kirjasessa toimia vakavan tieteellisen työn perustana. Mitä enemmän tälle perustalle rakennetaan, sitä parempi Saksalle ja saksalaiselle filosofialle, joka on saanut tohtori Dietrichin luennon myötä jälleen suunnan ja päämäärän.

Painatus: Bibliographisches Institut AG, Leipzig